

Jaarverslag Leerlingzaken

2024-2025

Gemeente Utrecht

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2024-2025 van de afdeling Leerlingzaken van de gemeente Utrecht.

Ieder kind heeft recht op onderwijs en elke jongere heeft het recht zich optimaal te ontwikkelen. Bij team Leerlingzaken zetten wij ons daar dagelijks voor in.

Onze leerplichtambtenaren, trajectadviseurs en vervoersconsulenten werken nauw samen met jongeren, ouders, scholen en kernpartners om te zorgen dat álle leerlingen onderwijs kunnen volgen en hun schoolloopbaan volledig kunnen doorlopen. Dat is belangrijk voor het creëren van gelijke kansen voor alle kinderen en jongeren in Utrecht.

In dit jaarverslag leest u de resultaten van schooljaar 2024-2025.

Inhoud

De stad in cijfers	4
Termen	5
Verzuim: signaal voor actie	6
Thuiszitters	7
Vrijstellingen	8
VSV-cijfers	9
Bemiddeling	10
Absoluut verzuim	10
Handhaving	11
Niet schoolgaande leerlingen in schema	12
Leerlingenvervoer	13
Focus	14

De stad in cijfers

Inwoners Utrecht 2024-2025

376.735 Inwoners Utrecht

Aantal scholen in Utrecht

	Aantal scholen in Utrecht	Waarvan particulier
BO incl. SBO	116	4
SO en VSO	12	0
VO	25	4
MBO	7	3

Aantal leerlingen woonachtig in Utrecht

	Aantal leerlingen woonachtig in Utrecht	Waarvan buiten Utrecht op school	Waarvan binnen Utrecht op school
BO incl. SBO	29.575	535	29.040
SO en VSO	1.537	431	1.106
VO	19.908	4.112	15.796
MBO	6.795	1.677	5.118

49.540
Leer- of
kwalificatieplichtigen
(5 tot 18 jaar):

peildatum 10-1-2024.
Bron: Lb en BRP

Bron: Openbare data DUO peildatum 1-10-2024

Termen

Startkwalificatie:

Een havo- of vwo-diploma of een mbo-diploma op minimaal niveau 2

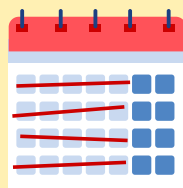
Leerplicht:

Alle kinderen vanaf 5 jaar moeten naar school tot het eind van het schooljaar waarin ze 16 jaar worden

Kwalificatieplicht:

Alle leerlingen van 16 en 17 jaar die nog geen startkwalificatie hebben, moeten een opleiding volgen

Verzuim 18- en 18+

	18-		18+	
	Verzuim meldingen	Unieke Jongeren	Verzuim meldingen	Unieke Jongeren
PO en SBO	167	145	0	0
SO en VSO	280	110	3	2
VO	3029	1200	601	240
MBO	2243	732	3392	1113
totaal	5719	2187	3996	1355

Verzuim: signaal voor actie

Verzuim is het belangrijkste signaal waarop de leerplichtambtenaren in actie komen.

Scholen moeten ongeoorloofd verzuim melden bij de afdeling Leerlingzaken van de gemeente waarin de leerling woont. De leerplichtambtenaar neemt dan contact op met de school en onderzoekt de melding volgens de Methode Aanpak Schoolverzuim (MAS).

Soms worden kinderen en jongeren in één schooljaar vaker gemeld. Bijvoorbeeld omdat het verzuim aanhoudt of omdat ze later in het jaar opnieuw afwezig zijn. In Utrecht werken we in het primair en voortgezet onderwijs nauw samen met de scholen, jeugdgezondheidszorg, het Buurteam en het Samenwerkingsverband PO en VO. Deze kernpartneraanpak zorgt ervoor dat scholen en leerlingen passende ondersteuning krijgen bij vraagstukken rondom onderwijs, ontwikkeling, opgroeien en gezondheid.

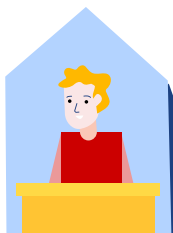
Ook ondersteuning voor jongeren van 18-23 jaar

In de regio Utrecht melden scholen en mbo-instellingen ook het verzuim van jongeren van 18 tot 23 zonder startkwalificatie. Na een verzuimmelding neemt de leerplichtambtenaar contact op met de school om af te stemmen wat er nodig is en doorloopt dezelfde stappen als bij verzuimmeldingen over minderjarige leerlingen.

Vestigingsgericht werken (afgekort: VGW)

Vanuit het regionale vsv-programma (voortijdig schoolverlaten) School Werkt is het vestigingsgericht werken ontwikkeld. Aan elke mbo-vestiging in de Doorstroompunt-regio Utrecht is een leerplichtambtenaar/Trajectbegeleider Doorstroompunt van Leerlingzaken verbonden als (hoofd)contactpersoon. Elke leerplichtambtenaar/Trajectbegeleider Doorstroompunt is gekoppeld aan een of meerdere opleidingen.

Dit levert veel op: signalen van dreigende uitval worden eerder herkend waardoor tijdig passende interventies kunnen plaatsvinden. De (hoofd)contactpersoon is regelmatig aanwezig op de mbo-vestiging, onder andere voor het inloopsprek uur. Zo wordt deze een bekend gezicht binnen de opleiding(en) en zijn er korte lijnen tussen de Trajectbegeleider Doorstroompunt en de mbo-vestiging waardoor er goed zicht is op schoolverzuim.

Thuiszitters naar onderwijssoort

	totaal	waarvan > 3mnd	opgelost	18 of verhuisd
PO en SBO	35	28	23	2
SO en VSO	55	46	41	4
VO	144	129	70	11
MBO	38	32	19	11

Thuiszitters

We spreken van een thuiszitter wanneer een leerling met een schoolinschrijving minimaal 4 weken geen onderwijs volgt. We registreren dit altijd, ongeacht de reden.

We hanteren de term thuiszitter, omdat het een landelijke definitie is. We zijn ons er van bewust dat sommige ouders en kinderen deze term als stigmatiserend ervaren. In onze gesprekken houden we daar rekening mee. Samen met de jongere, ouder(s)/ verzorger(s) en de school maken we een plan om zo snel mogelijk weer tot leren en ontwikkeling te komen. We werken hierbij samen met het Buurtteam, het Samenwerkingsverband en de Jeugdgezondheidszorg. Dit noemen we de kernpartneraanpak. De routekaart Thuiszitters (Thuiszitters Aanpak) beschrijft het proces als een leerling langdurig geen onderwijs ontvangt.

Vrijstellingen naar onderwijssoort

	a. lichamelijke en psychische redenen	b. levensbeschouwelijke overtuiging	c. onderwijs in het buitenland
PO en SBO	9	0	115
SO en VSO	42	0	3
VO	6	0	32
MBO	4	0	0
geen onderwijs	149	24	31
totaal	210	24	181

Vrijstellingen

Er zijn situaties waarin ouders zich kunnen beroepen op een vrijstelling van de verplichting om te zorgen dat hun kind als leerling van een school staat ingeschreven. Dit kan op de volgende drie gronden:

- een kind kan om psychische of lichamelijke redenen niet naar school;
- ouders hebben overwegende bedenkingen tegen de richting van het onderwijs,
- de leerling bezoekt een school in het buitenland.

De leerplichtambtenaar beoordeelt of een vrijstelling volgens de wet is toegestaan. Als dit het geval is, ontstaat de vrijstelling van rechtswege.

Inzetten op minder vrijstellingen om psychische/lichamelijke redenen

In dit jaarverslag zijn alle kinderen meegeteld met een (van rechtswege ontstane) vrijstelling in dit schooljaar. In Utrecht gaan we uit van het ontwikkel- en onderwijsrecht van alle kinderen. Daarom zetten we in op zo min mogelijk vrijstellingen 5 onder a. Dit betekent dat als een kind wel leerbaar is, maar tijdelijk niet naar school kan om psychische/medische redenen, deze leerling geen vrijstelling 5 onder a meer krijgt. We maken dan samen met de leerling, ouders, de onderwijspartners (school en samenwerkingsverband) en de zorgpartners (Buurtteam, Koos of Spoor) een onderwijs-zorgplan. Een voorbeeld hiervan is dat een leerling tijdelijk naar een vorm van dagbesteding gaat. Een leerkracht op de fiets traint het zorgpersoneel om onderwijs te bieden aan de kinderen/jongeren die op de dagbesteding jeugdhulp ontvangen. Zo bevorderen we het recht op onderwijs van alle kinderen in de stad Utrecht en vergroten we inclusief onderwijs.

Voortijdig schoolverlaters naar schooljaar

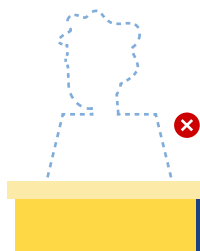
	STAD 2019-2020			STAD 2020-2021			STAD 2021-2022			STAD 2022-2023			STAD 2023-2024		
	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV
VO onderbouw	9125	26	0,28%	9279	18	0,19%	9494	26	0,27%	9699	30	0,31%	9968	28	0,28%
VMBO bovenbouw	2939	34	1,16%	2844	38	1,34%	2623	29	1,11%	2685	26	0,97%	2799	35	1,25%
HAVO/VWO bovenbouw	4883	18	0,37%	5215	28	0,54%	5540	29	0,52%	5725	41	0,72%	5924	44	0,74%
VAVO	150	19	12,67%	84	9	10,71%	103	16	15,53%	131	24	18,32%	176	23	13,07%
	STAD 2019-2020			STAD 2020-2021			STAD 2021-2022			STAD 2022-2023			STAD 2023-2024		
	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV	Deelnemers	VSV	% VSV
MBO niveau 1	176	54	30,68%	165	38	23,03%	184	52	28,26%	155	39	25,16%	182	51	28,02%
MBO niveau 2	1144	103	9,00%	1166	109	9,35%	1146	137	11,95%	1032	117	11,34%	969	137	14,14%
MBO niveau 3	700	31	4,43%	695	52	7,48%	633	47	7,42%	626	48	7,67%	588	39	6,63%
MBO niveau 4	3527	153	4,34%	3598	149	4,14%	3622	189	5,22%	3453	175	5,07%	3477	176	5,06%
eindtotaal	22644	438	1,93%	23046	441	1,91%	23345	525	2,25%	23506	500	2,13%	24083	533	2,21%

VSV-cijfers

Vsv'ers zijn jongeren van 12 tot 23 jaar die zonder startkwalificatie het onderwijs verlaten. Een startkwalificatie is een havo of vwo diploma of minimaal een mbo-2 diploma. Het vsv-percentage staat voor het aantal vsv'ers als percentage van het aantal onderwijsdeelnemers die aan het begin van het schooljaar ingeschreven staan.

Conclusies

- De vsv-cijfers zijn t.o.v. 2022-2023 gestegen met 0,08%.
- Het hoogste percentage vsv'ers is afkomstig van mbo-1. Daarnaast zien we relatief de grootste stijging van het percentage vsv'ers bij mbo-2 en vmbo-bovenbouw. Het percentage vsv'ers op mbo-4 is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van 2022-2023.
- We zien een daling in het aantal vsv'ers bij mbo-3 en het vavo.

Absoluut Verzuim naar onderwijssoort

	totaal	waarvan > 3mnd	geplaatst
PO en SBO	15	6	6
SO en VSO	12	10	6
VO	21	18	12
MBO	27	19	8
geen onderwijs	90	67	40
totaal	165	120	72

Totaal AV processen: 610

Absoluut verzuim

We spreken van absoluut verzuim wanneer een kind leerplichtig of kwalificatieplichtig is, maar geen schoolinschrijving heeft. In schooljaar 2024 - 2025 signaleerden we 610 mogelijke gevallen. In sommige situaties bleek het te gaan om administratieve afronding. De situaties ziet u terug in de cijfers.

Bij (vermoeden van) absoluut verzuim nemen we direct contact op met de ouders of verzorgers om te onderzoeken waarom er geen schoolinschrijving is. Dit doen we door te bellen, mailen of op huisbezoek te gaan.

Bemiddeling

Naast verzuimbehandeling zijn leerplichtambtenaren soms ook betrokken als er dreigende conflicten zijn tussen ouders, school of andere partners of als er verzuim dreigt. De leerplichtambtenaar heeft dan een bemiddelende rol.

Bemiddeling naar onderwijssoort

	aantal processen	waarvan > 3 maanden
PO en SBO	222	77
SO en VSO	174	74
VO	311	105
MBO	110	20
geen	10	2
totaal	827	278

Proces-verbaal

	signaal verzuim	absoluut verzuim	luxe verzuim
PO en SBO	1	0	8
SO en VSO	1	0	0
VO	19	0	6
MBO	8	0	0
<i>geen onderwijs</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>

Handhaving

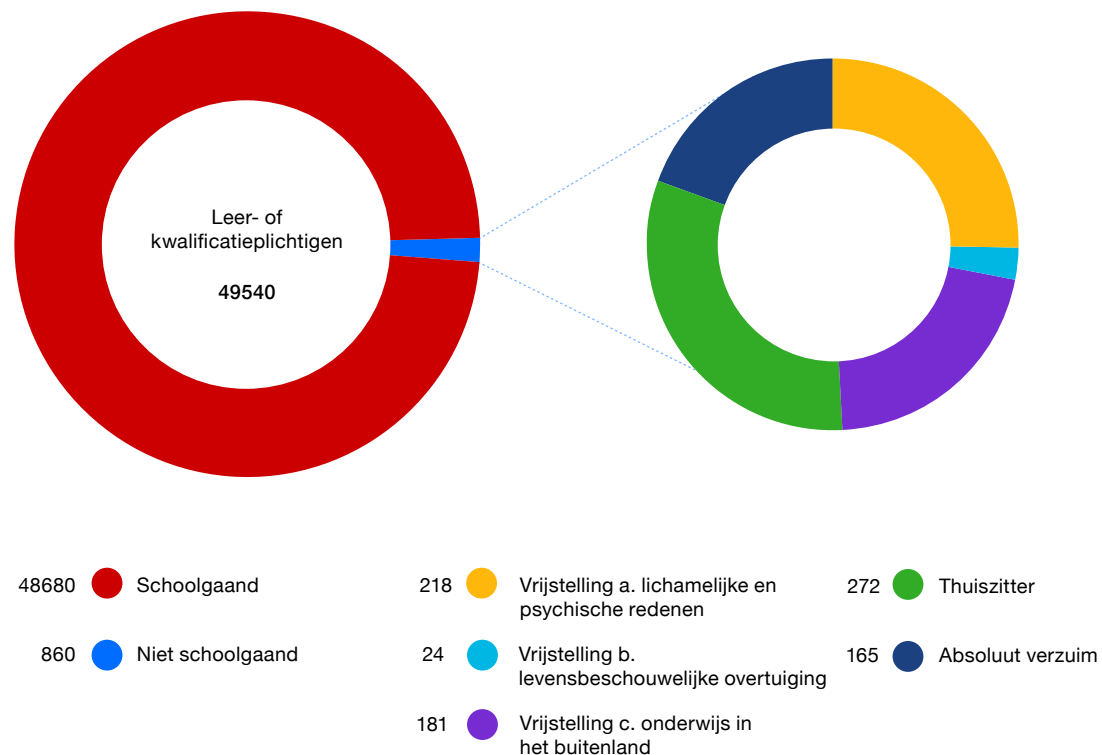
Wanneer er sprake is van ongeoorloofd schoolverzuim en de leerplichtambtenaar vindt het verzuim verwijtbaar aan de leerling en/of ouders, kan de leerplichtambtenaar besluiten een proces-verbaal op te maken. Dit is de strafrechtelijke route binnen de MAS- aanpak.

Niet schoolgaande leerlingen in schema

Figuur 1 laat zien hoeveel van de leer- en kwalificatieplichtige leerlingen in de gemeente Utrecht (een deel van het jaar) niet naar school gingen in Nederland in schooljaar 2024-2025.

- Van het totaal aantal leerlingen (49.540 leerlingen) waren dat er **860**.
- Van deze 860 leerlingen hadden er **423** een vrijstelling op grond van de leerplichtwet artikel 5 onder a,b,c.
- **165** leerlingen hadden (een deel van het jaar) geen schoolinschrijving (absoluut verzuim).
- **272** leerlingen met een schoolinschrijving hebben een periode van het schooljaar langer dan 4 weken thuisgezeten.

Leer- of kwalificatieplichtigen

Soorten vervoer over type onderwijs

	 aangepast vervoer	aangepast vervoer en een vergoeding	 openbaar vervoer vergoeding voor leerling	openbaar vervoer vergoeding voor leerling en begeleider	vergoeding eigen vervoer	 fietsvergoeding voor leerling	fietsvergoeding voor leerling en begeleider	fietsvergoeding abonnement/bruikleen	Eindtotaal
Basisonderwijs	3	6	1	2	31	0	0	0	42
Taalschool	0	0	2	33	0	0	0	0	35
Speciaal basisonderwijs	60	22	1	29	25	1	5	0	137
Speciaal onderwijs	424	105	2	32	98	0	10	1	645
Voortgezet onderwijs	4	0	6	1	3	1	0	0	15
Voortgezet speciaal onderwijs	292	30	115	20	26	8	3	16	483
totaal	783	163	127	117	183	10	18	17	

Unieke leerlingen: 1.357

Leerlingenvervoer

Voor kinderen die ondersteuning nodig hebben bij het reizen naar en van school, moet de gemeente Utrecht zorgen voor leerlingenvervoer. Leerlingenvervoer is een vergoeding die aan ouders wordt uitgekeerd in de vorm van een voorziening (bijv. een fiets), een kilometervergoeding, of aangepast (taxi) vervoer. We willen dat het vervoer zo goed mogelijk aansluit bij de situatie van iedere leerling, dus zorgen we ook voor maatwerk.

Zelfstandig reizen

In schooljaar 2024-2025 zijn we blijven inzetten op zelfstandig reizen. Daarom zorgen we er met leerlingenvervoer voor dat kinderen fietslessen krijgen of zelfstandig met het openbaar vervoer leren reizen. Sommige kinderen maken ook gebruik van een combinatievergoeding: ze gaan dan deels met het openbaar vervoer en deels met de fiets. Of op sommige dagen met een taxi mee, naast dagen dat ouders hen zelf brengen. Er zijn leerlingen die via het leerlingenvervoer een fiets van BikeFlip vergoed krijgen, of een e-bike in bruikleen hebben. Bij de e-bikes zit een onderhoudscontract en een budget voor spullen (zoals regenkleding of een helm).

In onderstaande tabel ziet u het aantal unieke leerlingen, uitgesplitst naar soorten vervoer en type onderwijs. 1.358 leerlingen maakten gebruik van een of meer typen leerlingenvervoer. Dat is lager dan het aantal vervoerssoorten, omdat sommige leerlingen van een combinatie van vervoerssoorten gebruik maken. Een leerling wordt per type onderwijs en soort vervoer slechts één keer meegeteld.

Focus

Focus monitort, benadert en begeleidt jongeren tussen de 18-23 jaar die geen opleiding (meer) volgen en nog geen startkwalificatie hebben behaald. We richten ons op jongeren zonder inkomen of met een inkomen onder de € 731,-. Jongeren die wel een inkomen hebben, mogen bij scholingsvragen altijd gebruikmaken van onze loopbaancoaching.

Doel

Ons doel is dat deze jongeren in beeld blijven en waar nodig ondersteuning krijgen richting een opleiding en/of duurzaam werk. Daarnaast begeleiden we jongeren die vanuit het praktijkonderwijs, het speciaal voortgezet

onderwijs en de entree-opleidingen de overstap maken naar vervolgonderwijs, werk of arbeidsmatige activering. In schooljaar 2024-2025 ging het om 360 jongeren die deze overstap maakten.

Bereik

De afdeling Leerlingzaken heeft als enige gemeentelijke afdeling alle schoolloopbaan- en inkomensgegevens van deze doelgroep. Een deel van onze doelgroep bestaat uit jongeren die recent bij een opleiding zijn uitgevallen. Daarnaast benadert Focus proactief alle voortijdig schoolverlaters (vsv'ers) uit de stad. Dit doen we onder andere in de vorm van huisbezoeken.

We hebben in het schooljaar **24-25** in totaal **1822** jongeren benaderd. Dit aantal staat voor unieke jongeren, die een traject bij Focus hebben gehad gedurende het schooljaar. Een deel van de jongeren is meerdere keren in het jaar benaderd.

133 jongeren konden we niet kunnen bereiken. **28** jongeren woonden niet meer op het adres waarop zij stonden ingeschreven;

274 jongeren gaven aan geen hulpvraag te hebben en geen begeleiding te willen;

152 jongeren bleken toch (weer) naar school te gaan of zouden weer naar school gaan en **16** jongeren bleken toch een startkwalificatie te hebben;

620 jongeren gaven aan te werken;

73 jongeren waren ondertussen al in begeleiding bij een andere instantie;

58 jongeren hadden recent een aanvraag gedaan bij Werk en Inkomen;

316 jongeren hebben we actief begeleid. Daarvan hebben **72** jongeren een (scholings) adviesgesprek gehad.

151 processen stonden op het moment van ons meetmoment nog open.

We bieden trajectbegeleiding in de vorm van loopbaangesprekken en werken met een uitgebreide intake en loopbaantool. Als er geen voorliggende problemen zijn, ondersteunen we de jongeren in de studiekeuze, het aanmeldproces voor een opleiding of bemiddelen we richting passend werk. De intake kan ook een moment zijn om een (scholings)advies te geven, waarna de jongere zelfstandig aan de slag gaat met dit advies.

In totaal hebben we met 72 jongeren enkel een (scholings)adviesgesprek gehad. Hiervan zijn:

- **7** jongeren nu ingeschreven op een school
- **19** aan het werk gegaan
- **6** jongeren via werk en inkomen in een traject gegaan richting arbeid en inkomen
- **1** jongere toegeleid naar arbeidsmatige activering
- **7** jongeren een traject aangegaan bij een andere instantie waaronder hulpverlening.

Werkwijze

De begeleiding van een Focusbegeleider hangt af van de hulpvra(a)g(en). Als jongeren een eenvoudige scholingsvraag hebben, gaat de Focusbegeleider samen met de jongere aan de slag om naar passende opleidingen te kijken. Voor jongeren met een arbeidsvraag werkt de Focusbegeleider samen met de afdeling Werk & Inkomen binnen de gemeente Utrecht.

De vorm van samenwerking met deze afdeling is afhankelijk van de complexiteit van de arbeidsvraag. Het uitgangspunt is dat de Focusbegeleider helpt om de basis op orde te brengen, zoals het maken van een cv. Daarnaast koppelt de begeleider de jongere aan een Jobhunter. Jobhunters hebben een groot netwerk in de stad en helpen om een passende (leer)werkplek te vinden.

In de praktijk zien we dat de hulpvraag meestal groter is dan alleen een scholings- of arbeidsvraag. Dan is er sprake van een combinatievraag. Jongeren kunnen bijvoorbeeld ook te maken hebben met psychosociale problematiek, schulden, huisvestingsproblemen, problemen met lichamelijke gezondheid of een combinatie hiervan. In dat geval helpt de Focusbegeleider jongeren bij het prioriteren van deze hulpvragen en gaat vervolgens samen met hen aan de slag met de voorliggende problematiek. Door deze problemen samen met de jongeren stap voor stap aan te pakken, worden kleine successen behaald. Daardoor krijgen jongeren weer meer vertrouwen in zichzelf én in het systeem. We zien dat jongeren door deze aanpak eerder geneigd zijn (indien nodig) de verbinding met gespecialiseerde partners aan te gaan.

244 jongeren hebben een intensief begeleidingstraject gehad. Hiervan hebben:

65 jongeren zich ingeschreven op een school

81 jongeren zijn gaan werken

1 jongere hebben nu een startkwalificatie

22 jongeren zijn via werk en inkomen in een traject gegaan richting arbeid en inkomen

9 jongeren zijn toegeleid naar arbeidsmatige activering

29 jongeren zijn een traject aangegaan bij een andere instantie waaronder hulpverlening

36 jongeren zijn tijdens de begeleiding afgehaakt of buiten beeld geraakt

1 jongere zijn op dit moment nog actief in begeleiding bij Focus

